

THỰC HIỆN TỐT CHÍNH SÁCH ƯU ĐÃI NGƯỜI CÓ CÔNG VỚI CÁCH MẠNG GÓP PHẦN ỔN ĐỊNH CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI, PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC

LÊ HUY VỊNH*

Chính sách đối với người có công với cách mạng là một trong những chính sách lớn, quan trọng của Đảng và Nhà nước, thể hiện nét văn hóa truyền thống, đạo lý “Uống nước nhớ nguồn”, “Đền ơn đáp nghĩa” của dân tộc ta; góp phần nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho người có công và gia đình họ. Vì thế, thực hiện tốt hơn nữa chính sách của Đảng, Nhà nước đối với thương binh, gia đình liệt sĩ và người có công với cách mạng là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, nhất là cấp ủy, chính quyền, người đứng đầu các cấp.

Từ khóa: Chính sách ưu đãi; thương binh, liệt sĩ; người có công với cách mạng; ổn định chính trị - xã hội; phát triển đất nước.

The policy for people with meritorious services to the revolution is among the pivotal and crucial policies of the Party and State of Vietnam, reflecting the traditional cultural ethos of “When drinking water, remembering its source”, thereby enhancing the material and spiritual lives of those with revolutionary merits and their families. Therefore, the effective implementation of these policies by the Party and State of Vietnam towards war veterans, martyrs' families, and those with revolutionary merits is the responsibility of the entire political system, especially Party committees, authorities, and leaders at all levels.

Keywords: Preferential policies; war veterans and martyrs; people with revolutionary merits; socio-political stability; national development.

NGÀY NHẬN: 12/5/2024

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 12/6/2024

NGÀY DUYỆT: 16/7/2024

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.342.2024.893>

1. Sự quan tâm của Đảng và Nhà nước đối với người có công với cách mạng

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Thương binh là những người đã hy sinh gia đình, hy sinh xương máu để bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ đồng bào. Vì lợi ích của Tổ quốc, của đồng bào mà các đồng chí chịu ốm yếu, què quặt. Vì vậy, Tổ quốc, đồng bào phải biết ơn,

phải giúp đỡ những người con anh dũng ấy”¹. Nhằm bảo đảm tốt cuộc sống của thương, bệnh binh, thân nhân gia đình, người có công với cách mạng, ngày 16/02/1947, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ký Sắc

* *Thượng tướng, TS, Ủy viên Trung ương Đảng, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng*

lệnh số 20-SL, quy định chế độ hưu bổng thương tật, tiền tuất cho thân nhân tử sĩ; Sắc lệnh số 58-SL ngày 06/6/1947, đặt *Huân chương Sao Vàng*, *Huân chương Hồ Chí Minh*, *Huân chương Độc lập* và quy định việc tặng thưởng hoặc truy tặng cho đoàn thể hay những người có công với nước, với dân hoặc tặng cho các nhân vật ngoại quốc đã có công với nước Việt Nam...

77 năm qua, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt chính sách ưu đãi đối với thương binh, liệt sĩ, người có công với cách mạng và tổ chức vận động toàn dân chung sức, đồng lòng tích cực tham gia các phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, “Toàn dân chăm sóc thương binh, gia đình liệt sĩ và người có công với cách mạng”. Nhiều chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về ưu đãi đối với người có công được ban hành. Đối tượng hưởng chính sách ưu đãi được mở rộng, các chế độ ưu đãi từng bước được bổ sung, hoàn thiện, thể hiện sự trân trọng, biết ơn, chăm lo của Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta. Đặc biệt, việc chăm lo, phụng dưỡng các Bà mẹ Việt Nam anh hùng, những người có công với cách mạng đã trở thành một phong trào toàn dân chung sức, đồng lòng với công tác tri ân cho người có công với cách mạng. Đến nay, sau gần 30 năm thực hiện Pháp lệnh quy định danh hiệu vinh dự Nhà nước: “Bà mẹ Việt Nam anh hùng”, Đảng và Nhà nước đã phong tặng và truy tặng 139.275 Bà mẹ Việt Nam anh hùng, trong đó hiện có 4.962 Mẹ còn sống, đang được các cơ quan, tổ chức và gia đình phụng dưỡng.

Quán triệt sâu sắc đường lối, chủ trương, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các bộ, ban, ngành Trung ương và địa phương đề xuất với Đảng, Nhà nước sửa đổi, bổ sung, ban hành mới chủ trương, chính sách và thực hiện tốt công tác quản lý nhà nước về ưu đãi Người có công

với cách mạng. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, kịp thời khắc phục sai sót, tiêu cực, góp phần ổn định tình hình chính trị - xã hội, bảo đảm an sinh xã hội ở từng địa phương và trong phạm vi cả nước, củng cố lòng tin của Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và Quân đội.

Đảng chỉ rõ: “Thực hiện tốt chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sĩ, gia đình cán bộ, chiến sĩ chiến đấu trên các mặt trận, gia đình có công với cách mạng...”². Đại hội lần thứ VII của Đảng khẳng định: “Quan tâm chăm sóc thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ và những người có công với cách mạng, coi đó vừa là trách nhiệm của Nhà nước, vừa là trách nhiệm của toàn dân; sớm ban hành chế độ toàn dân đóng góp vào quỹ đền ơn, trả nghĩa để chăm lo đời sống thương binh, gia đình liệt sĩ và những người có công với cách mạng”³. Đến Đại hội VIII, Đảng ta chỉ rõ: “Tổ chức tốt việc thi hành Pháp lệnh về người có công, bảo đảm cho những người có công với đất nước và cách mạng có đời sống vật chất và tinh thần ít nhất bằng mức sống trung bình của nhân dân nơi cư trú; bồi dưỡng và tạo điều kiện cho con em những người có công với cách mạng tiếp nối sự nghiệp của cha anh. Mở rộng phong trào đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc thương binh, gia đình liệt sĩ...”⁴.

2. Thực hiện chính sách của Đảng, Nhà nước đối với người có công

Thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với người có công, các địa phương, đơn vị trong cả nước khắc phục hậu quả chiến tranh, đẩy mạnh công tác “Chăm lo tốt hơn đối với các gia đình chính sách và những người có công với cách mạng, bảo đảm tất cả các gia đình chính sách đều có cuộc sống bằng hoặc khá hơn mức sống trung bình so với người dân địa phương trên cơ sở kết hợp 3 nguồn lực: Nhà nước, cộng đồng và cá nhân các đối tượng chính sách tự

vươn lên”⁵. Nhấn mạnh quan điểm này, để giải quyết dứt điểm các tồn đọng về chính sách người có công, đặc biệt là người tham gia hoạt động bí mật, lực lượng vũ trang, thanh niên xung phong các thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Đại hội XII của Đảng chỉ rõ: “Thực hiện tốt chính sách chăm sóc người có công; giải quyết tốt lao động, việc làm và thu nhập của người lao động; bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội; coi trọng chăm sóc sức khỏe nhân dân”⁶.

Đến Đại hội XIII, Đảng ta chỉ rõ: chú trọng thực hiện chính sách ưu đãi người có công với cách mạng; quan tâm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần người có công, nhất là người ở vùng sâu, vùng xa, người gặp khó khăn trong cuộc sống, “Tiếp tục nâng mức chuẩn trợ cấp, phụ cấp ưu đãi theo hướng phải là mức cao nhất trong các chính sách xã hội; có chính sách ưu tiên trong chăm sóc sức khỏe, nhà ở, giáo dục - đào tạo, việc làm, sản xuất và tạo thuận lợi cho người có công và thân nhân tiếp cận các dịch vụ xã hội. Bảo đảm người có công và gia đình người có công phải có mức sống từ trung bình khá trở lên so với mức sống của cộng đồng dân cư nơi cư trú”⁷.

Để thể chế hóa quan điểm, chủ trương của Đảng, thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng và chính sách, pháp luật của Chính phủ, nhất là Chỉ thị số 14-CT/TW ngày 19/7/2017 của Bộ Chính trị về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác người có công với cách mạng; Nghị định số 75/2021/NĐ-CP ngày 24/7/2021 của Chính phủ về quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng... Xác định việc chăm lo thực hiện chính sách ưu đãi người có công là bốn phạm, nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội. Với sự quan tâm sâu sắc của Đảng, Nhà nước, sự nỗ lực chăm lo của cả hệ thống chính trị và toàn xã

hội, cùng sự cố gắng vươn lên của chính mình, đời sống người có công ngày càng được cải thiện.

Đến nay, hơn 97% số gia đình người có công có mức sống bằng hoặc cao hơn mức trung bình của dân cư nơi cư trú. Tuy nhiên, hiện cả nước còn nhiều thương binh, bệnh binh vẫn bị những vết thương giày vò; nhiều liệt sĩ chưa tìm được hài cốt, chưa xác định được danh tính; vẫn còn những trường hợp chưa được hưởng đầy đủ chính sách ưu đãi; nhiều gia đình có công với cách mạng, thân nhân liệt sĩ gặp khó khăn trong cuộc sống... Đây là những nỗi trăn trở, day dứt thể hiện trách nhiệm lớn lao và nghĩa tình sâu nặng, Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta đặc biệt, nguyện tiếp tục chăm lo chu đáo để đời sống vật chất, tinh thần của người có công ngày càng đầy đủ và tốt đẹp hơn; xác định việc thực hiện chính sách ưu đãi người có công là bốn phạm, nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội.

Nhiều chủ trương, chính sách, pháp luật về ưu đãi đối với thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công với cách mạng đã được ban hành; đối tượng hưởng chính sách ưu đãi được mở rộng, các chế độ ưu đãi từng bước được hoàn thiện, thể hiện sự trân trọng, biết ơn, chăm lo của Đảng, Nhà nước và Nhân dân đối với người có công.

Công tác thông tin, tuyên truyền phổ biến chính sách, pháp luật về ưu đãi người có công đã được các cấp, các ngành triển khai thực hiện có hiệu quả với nhiều hình thức phù hợp, như các chương trình, chuyên mục “Đi tìm đồng đội”, “Trở về từ ký ức” của Đài Truyền hình Việt Nam; “Giải đáp chính sách”, “Thông tin liệt sĩ” của Đài Tiếng nói Việt Nam, Truyền hình Quốc phòng; “Đền ơn đáp nghĩa”, “Thông tin về mộ liệt sĩ” của Báo Quân đội nhân dân và nhiều chuyên mục về người có công với cách mạng trên các phương tiện truyền thông khác. Qua đó, đã

góp phần giáo dục truyền thống yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng và nâng cao nhận thức của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ về công lao to lớn của các liệt sĩ, thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công; xác định rõ trách nhiệm và các hoạt động thiết thực nhằm khơi dậy, phát huy tiềm năng to lớn trong xã hội để chăm lo tốt hơn, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho người có công.

Quán triệt và thực hiện các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về thực hiện tốt chính sách đối với người có công; giải quyết tốt lao động, việc làm và thu nhập của người lao động; bảo đảm an sinh xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội; coi trọng chăm sóc sức khỏe nhân dân. Theo đó: “Hoàn thiện và thực hiện tốt luật pháp, chính sách đối với người có công trên cơ sở nguồn lực của Nhà nước và xã hội, bảo đảm người có công và gia đình có mức sống từ trung bình khá trở lên trong địa bàn cư trú”⁸;

Tiếp tục hoàn thiện chính sách xã hội phù hợp với quá trình phát triển kinh tế - xã hội. Mở rộng đối tượng và nâng cao hiệu quả của hệ thống an sinh xã hội đến mọi người dân; tạo điều kiện để trợ giúp có hiệu quả cho đối tượng yếu thế, dễ tổn thương hoặc những người gặp rủi ro trong cuộc sống. Phát triển và thực hiện tốt các chính sách bảo hiểm xã hội... Đồng thời, “cân đối ngân sách để tiếp tục thực hiện việc nâng mức trợ cấp xã hội, trợ cấp ưu đãi người có công, giải quyết căn bản chính sách đối với người có công; nâng cấp các công trình “đền ơn đáp nghĩa”⁹.

3. Kiến nghị một số giải pháp

Một là, quán triệt sâu sắc các chỉ thị, nghị quyết của Bộ Chính trị, chính sách và pháp luật của Nhà nước về thực hiện chính sách thương binh, liệt sĩ, người có công với cách mạng. Các bộ, ban, ngành từ Trung ương đến địa phương cần nhận thức rõ trách

nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo về thực hiện chủ trương, chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sĩ và người có công với cách mạng. Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các cấp, ngành, tổ chức, lực lượng, cơ quan, đơn vị và địa phương; phát huy vai trò của cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên, cơ quan chính trị các cấp trong thực hiện chính sách đối với thương binh, liệt sĩ và người có công. Thực hiện có hiệu quả Chỉ thị số 24-CT/TW của Bộ Chính trị, Quyết định số 1237/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ; tích cực giải quyết hoàn thành bộ cơ sở giữ liệu quốc gia, tiến tới công bố giữ liệu quốc gia về liệt sĩ, mộ liệt sĩ.

Hai là, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến sâu rộng quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước, Quân đội đối với người có công.

Trước hết, cần đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến sâu rộng Chỉ thị số 14-CT/TW ngày 19/7/2017 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác người có công. Chú trọng tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, địa bàn vùng sâu, vùng xa để các chế độ, chính sách được chuyển tải đến tận cơ sở, đến từng người dân và đối tượng chính sách. Qua đó, tạo sự đồng thuận, nhất trí cao của toàn xã hội trong việc tổ chức hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa” và chăm sóc đối với người có công.

Ba là, tập trung giải quyết có hiệu quả những tồn đọng về xác nhận thương binh, liệt sĩ, người tham gia kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học.

Tăng cường tìm kiếm, quy tập hài cốt liệt sĩ, xác định danh tính hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin; tu bổ, nâng cấp mộ, nghĩa trang liệt sĩ và các công trình ghi công liệt sĩ. Đây là công việc lớn, phức tạp và nhiều khó khăn.

Vì vậy, cùng với sự cố gắng của Nhà nước, phải có sự chung tay của các ngành, các cấp và của toàn dân. Trước hết, từng ngành, từng địa phương cần nêu cao tinh thần trách nhiệm của mình, tuyên truyền sâu rộng chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước; triển khai kế hoạch cụ thể, rà soát, xem xét, kết luận từng trường hợp theo đúng quy định, tránh để nhầm, sót những người thực sự có cống hiến mà không được hưởng chính sách. Đồng thời, coi trọng công tác thanh tra, kiểm tra việc thực hiện chính sách; kiên quyết xử lý những hành vi gian dối, vi phạm pháp luật về người có công.

Bốn là, không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý, chỉ đạo, hướng dẫn và tổ chức thực hiện chính sách đối với người có công; người tham gia kháng chiến, chiến tranh bảo vệ Tổ quốc và làm nhiệm vụ quốc tế. Kịp thời giải quyết các chế độ, chính sách đối với các trường hợp hy sinh, bị thương trong thực hiện nhiệm vụ quân sự, quốc phòng; đấu tranh phòng, chống tội phạm; phòng, chống, khắc phục hậu quả thiên tai, cứu hộ, cứu nạn. Trong đó, tập trung giải quyết dứt điểm những vướng mắc, hạn chế trong thực hiện chính sách ưu đãi đối với người có công.

Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện đầy đủ chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước đối với thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công. Trong đó, đặc biệt quan tâm các gia đình chính sách có nhiều khó khăn, người có công hiện đang sống cô đơn, không nơi nương tựa, các gia đình chính sách vùng đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, vùng căn cứ địa cách mạng trước đây; phấn đấu không để hộ người có công thuộc diện hộ nghèo. Đẩy nhanh việc tìm kiếm, quy tập và xác định hài cốt liệt sĩ còn thiếu thông tin. Ưu tiên nguồn lực giải quyết những nhu cầu cấp thiết đối với người có công...

4. Kết luận

Kỷ niệm 77 năm Ngày Thương binh - liệt sĩ, các bộ, ngành, địa phương cần tổ chức các hoạt động thiết thực, tiết kiệm, hiệu quả với quy mô, hình thức phù hợp gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị, địa phương. Tiếp tục đẩy mạnh sâu rộng các phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, toàn dân chung sức đồng lòng tri ân thân nhân gia đình liệt sĩ và người có công với cách mạng bằng những việc làm cụ thể, chăm lo đời sống vật chất và tinh thần, thể hiện lòng biết ơn sâu sắc, sự tôn vinh của Đảng, Nhà nước và Nhân dân đối với người có công, góp phần tô đậm nét đẹp văn hóa Việt Nam, làm giàu thêm truyền thống nhân văn của dân tộc ta □

Chú thích:

1. Hồ Chí Minh toàn tập (2011). Tập 5. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 204.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2006). Văn kiện Đảng toàn tập. Tập 47. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 558.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2007). Văn kiện Đảng toàn tập. Tập 51. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 102.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (1996). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 115.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2001). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 301.
6. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 31.
7. Đảng Cộng sản Việt Nam. Nghị quyết hội nghị lần thứ Tám Ban Chấp hành Trung ương (khóa XIII) về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng chính sách xã hội, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới.
- 8, 9. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 148, 149.